

Udby Times

UDBY TIMES

DECEMBER 2021

Stiftende møde i det nye Udby Landsbylaug

En regnfuld og blæsende onsdag i efterårsferien, mødtes ca. 25 borgere fra Udby i gymnastiksalen på Udby gamle skole, hvor der var indkaldt til møde om genstart af Landsbylauget.

Det var en blanding af beboere, der har boet på Møn og i Udby i mange år, og nogle af de nytillflyttede.

Jens Holger fra Udbygade 41, var initiativtager og der var heldigvis stor opbakning om at lade laugget genopstå med nye kræfter.

Der var lidt snak om hvilke emner Landsbylauget skal arbejde med. Du kan læse mere om dette i referatet, som også er trykt i dette nummer af Udby Times. Her kan du også se hvem der blev valgt til bestyrelsen.

Efter et godt møde, en øl og en flødebolle, aftalte bestyrelsen hvornår der skulle være første bestyrelsesmøde, og vi andre tog ud i regnen igen.

Lene Kvist

Jens fortæller om planer med det nye bylaug.

Det nye bestyrelse for Udby Landsbylaug

Læs mere om det nye landsbylaug og modtager af årets julehjertet i avisen!

PARTNERE – I PAGT MED NATUREN

**MØN
UNESCO
BIOSFÆRE**

Formål

Formålet med **Udby Times** er først og fremmest at skabe en positiv dialog, udvikling og oplysning mellem os beboere i Udby.

Vi er ikke så mange husstande i Udby, men hver husstand har sin egen historie, viden og ressourcer, som mange kan drage nytte og glæde af ved at dele med hinanden til fælles fordel.

Udby Times forsøger at give indbyggerne viden om historien som i tidernes morgen har udformet Udby samt kendskab til nye ideer, dvs. nyt og gammelt i positiv forening.

Avisen omhandler også den smukke natur Udby er omgivet af, blandt andet årstidernes skiften og fortællinger, om de små pudsigheder naturen byder på.

Udby Times er en avis til glæde for det fælles landsbyliv. Avisen kan læses elektronisk og i farver på

www.udbytimes.dk.

Du kan tilmelde dig et elektronisk nyhedsbrev på hjemmesiden.

Redaktionsgruppen:

*Helle Hemmingsen, Kirkemosevej 22
Susanne Rosenild og Chris Poole,
Udbyvej 11*

Lene Kvist, Udbygade 69

*Flemming Schmidt, Udbyvej 12
(korrekturlæsning)*

*Avisomdelere, Flemming Schmidt og
Johnny Hansen*

*Kontakt redaktionen på email:
udbytimesinfo@gmail.com*

Fra redaktionsgruppen

Hvor er det positivt at nye kræfter har genoplivet Udby Landsbylaug. Held og lykke. Vi håber, så mange som muligt vil tilmelde sig. Der er allerede holdt stiftende generalforsamling, så sæt kryds i kalenderen ved 2.april, hvor der holdes ordinær generalforsamling.

Der sker spændende ting - nye folk flytter til. Vi glæder os til at følge H.C's Vild natur-projekt og det bliver interessant at se Mette og Mads' byggeri af bæredygtigt hus på Udbyvej 17.

De allerbedste julehilsner fra os her på redaktionen.

Super
Brugsen
LENDEMARK

BORG
REKLAME

REKLAME | DESIGN | TRYK

STOREGADE 46 | 4780 STEGE | TLF. 5581 1999
WWW.BORGREKLAME.DK

Velkommen til familien Alvarado-Andersen

forældre Alejandro, projektleder og Louise som er læge. De har to børn, Alba Victoria, 5 år og Rafael, 8 år. Familien har købt Bodshøjvej 3 som flexbolig og har haft deres første sommer i huset og på Møn. De bor til dagligt i Lyngby.

Til spørgsmålet om hvorfor Møn og hvorfor Udby, svarede Alejandro at han havde på tidligere tidspunkter besøgt og forelsket sig i Møn og familien begyndte derefter at lede efter et sommerhus, senere en flexbolig på øen. De kiggede på et hus i Udby og opdagede hvor charme-

dage i Udby. De har udforsket Udby Skov, hvor de fandt æbler og spisekastanjer. Alba er særlig glad for at bade og har prøvet flere af strandene i nærheden af Udby. Rafael elsker både at samle fossiler på familiens udflugter og at spille brætspil hjemme i huset på Bodshøjvej.

Familien føler sig godt taget imod af deres naboer og de lærer nye at kende næsten hver gang de er hernede. Deres tilknytning til Møn er blevet forstærket af Alejandro's engagement i Folkemøde på Møn, hvor han er gået ind i bestyrelsen. Familien glæder sig til at holde jul i år i huset i Udby for første gang.

Udby Times havde et hyggeligt online møde med familien Alvarado-Andersen, som består af

rende landsbyen er. De endte med at vælge et andet hus og har siden tilbragt mange dejlige

Chris Poole

Få en bank der kender dig

Stærk på relationer - værd at anbefale

Overvejer du at skifte bank?

Møns Bank er en aktiv lokalbank, som klarer alle dine bankforretninger lokalt med specialister, rådgivere og en administration, som du kender - og som kender dig. Vi er der altid, når du har brug for os!

Få en bank der kender dig - kontakt Møns Bank allerede i dag på telefon 55 86 15 00.

MønsBank
www.moensbank.dk

Banken med stærke relationer - værd at anbefale

**Tillykke til Ruth Petersen,
Udbyvej 34 med de 85 år!!**

Referat af stiftende generalforsamling for "Udby Landsbylaug på Møn"

Referat af stiftende generalforsamling for "Udby Landsbylaug på Møn".

Dato: 20. oktober 2021 i Gymnastiksalen i Udby Gamle Skole, Udbygade 69.

Jens Holger fra Udbygade 41 bød velkommen til de ca. 25 fremmødte, og fortalte kort om tankerne bag opstart af landsbylauget igen.

Bo fra Udbygade 34 blev valgt til dirigent og kunne konstatere at alle i byen havde fået en indkaldelse via Udby Times, som indeholdt dagsorden og forslag til vedtægter.

Vedtægter: Der var enighed om vedtægterne.

Bestyrelsen blev:

Jens Holger, Udbygade 41
Bo, Udbygade 34
Bjarne, Udbygade 38
Grethe, Udbygade 3
Anders, Udbygade 69

Suppleant: Chris, Udbyvej 11

Aktiviteter i 2022 blev drøftet, og der var enighed om, at det gerne må være hyggelige aktiviteter, som sommerfrokost, Skt. Hans aften, loppemarked og vedligehold af gadekær samt kommunale emner som trafikproblemer og kloak.

Der var bred enighed om, at det er hyggeligt at have blomster omkring byskiltene, og der kom forslag om, at man kan skiftes til at

passé ("adoptere") et skilt for et år.

Datoer i 2022: Det blev også foreslået at lave en årskalender, så man kender datoerne for vedligehold, sommerfrokost, så datoerne kan reserveres.

Kontingent: Det blev foreslået, at det årlige kontingent er 100 kr. Det er sat lavt for at få så mange som muligt med, og så kan man donere ekstra, hvis man har mulighed for det

Under eventuelt blev der snakket om et camøno skilt i krydset Toftevej/Hovedskovvej/Udbygade, da der er mange vandrere, der er i tvivl om, hvad vej de skal gå, når de kommer dertil.

Der blev også talt om fartgrænse, vejsikring og trafikmåling. Der er planlagt en trafikmåling i 2022.

Referent: Lene Kvist

Udby Landsbylaug bestyrelsesreferat den 7. november 2021

1. Referat fra stiftende generalforsamling den 20. oktober blev godkendt.

2. Konstituering: Jens Nørballer formand og Bo Hansen kasserer. Det blev besluttet, ikke at få foreningen formelt registreret med egen bankkonto pga. de årlige omkostninger på minimum 2.000 kr/år (bl.a. til finansiel hvid vask erklæring).

3. Medlemmer:

Du kan blive medlem af Udby Landsbylaug på 2 måder:

1. at indbetale 100 kr. via Mobile-

Pay til box 0651WP (Udby Landsbylaug) - angiv dit navn og adresse i kommentarfeltet i MobilePay.

2. at indbetale 100 kr. i en kuvert hos Bo Hansen, Udbygade 34 - angiv dit navn og adresse.

Vi håber, at få en artikel i Udby Times, så mange medlemmer tilmelder sig.

Dernæst kan der evt. følges op

med en seddel i postkasser og stemme dørklokker.

Bo Hansen sørger for medlemsregister.

4. Aktiviteter i 2022: Se hernede

5. Næste møde (inkl. frokost): hos Bo lørdag den 6. marts 2022. Mødeindkaldelse udsendes.

Dato	Aktivitet
2. april 2022	Generalforsamling
medio maj 2022	Gadekær og legeplads vedligehold
17. juli 2022	Loppemarked i Udby
28. august 2022	Sommerfrokost i Udby
ultimo september 2022	Gadekær vedligehold

Forslag til årshjul og aktiviteter i 2022

Vild have eksperiment i Udby

Udbyvej 21 har stået tom i mange år

Tidligere på året købte Annette og jeg nabogrunden på Udbyvej 21. Det er en ubebygget grund på omkring 1000 m².

Vi vil gerne lave **en vild have** med urter, der kan tiltrække insekter. Men hvordan? Det tænkte vi over i løbet af sommeren.

Vi endte med at lave en plan for et bed på ca. 200 m² til udsåning af frø fra vilde planter.

Jeg startede med at tage ud på Hundevæng Overdrev og **høstede frø** fra omkring 25 arter af vilde planter. Det var i september. Jeg havde i forvejen fået tilladelse fra Naturstyrelsen, der ejer dét område (man skal altid huske at spørge lodsejeren, hvis man vil samle frø på naturarealer). Urterne var både nogle, der vokser bedst på kalkholdig jord og andre, der kan vokse på mere almindelig muldjord.

Nu skulle der laves et så-bed til frøene. Vi fik et godt tilbud fra Møns Entreprenørfirma. De kom med en stor gravemaskine her midt i november. På de 200 m² blev der

gravet 20 cm. jord og græstørv af, som blev lagt op til en lille bakke bagerst på vores grund. Der stod nemlig nogle hybenrose-buske af arten rynket rose, som er **en invasiv art**, som vi gerne ville af med. Dem havde jeg skåret ned, og jorden blev lagt op, så bakken dækker over hybenrosernes rødder. De skyder forhåbentlig ikke igen. Vi var klar over, at de vilde frø skulle spire i en jordbund, der er **fattig på næringsstoffer**. Jeg har en god kontakt til Faxe Kalk A/S, der driver Faxe Kalkbrud. Her kunne jeg få et læs affaldskalk. Vognmand John Frederiksen hentede det. Gravemaskinen blandede kalken med et læs fint grus, og det blev jævnet ud på arealet. Jeg har jævnet det lidt mere med en rive, men der er mange sten i kalken, så det er stadig lidt ujævnt. De største sten blev lagt i en lille bunke, så der kan blive levested for f.eks.

salamandere og firben mellem stenene.

Nu havde jeg mange spekulationer, om det var for sent på året at så frøene. Men efter en snak med forskellige kyndige venner og bekendte, besluttede jeg at så nu.

Fordi det gælder om **at efterligne naturen mest muligt**, og planterne smider jo deres frø om efteråret.

Jeg har gemt lidt af frøene til at så efter med, hvis der ikke kommer så mange spirer til foråret. Jeg fyldte en spand med grus, lagde frø i og blandede det godt rundt. Og så spredte jeg grus – med frø – ud på arealet med rund hånd. Og det gentog jeg 12 – 15 gange for at komme over hele arealet. Bagefter rev jeg meget let.

Nu skal vi bare vente til foråret.

Forhåbentlig er der nogle af frøene, der vil spire. Ellers kan jeg så lidt flere frø, og hvis det heller ikke lykkes, så må jeg hente nogle flere frø til næste efterår. I sidste ende skal det nok blive et flot lille areal med vilde urter – til glæde for os mennesker, men især til gavn for de vilde insekter, fugle, padder, mus og andet småkravl. Fortsættelse følger, når det bliver forår

Mvh. HC

Og årets julehjerte går til.....

Årets Julehjerte går til Jens Holger fra Udbygade 41. Jens får julehjertet for sit store initiativ for at få Landsbylauget op at køre igen.

Det er dejligt at der er nye kræfter der vil gøre noget for, at vores landsby kan samarbejde om at få et fælles forum.

Jens fik overrakt beviset i sit hjem 3. søndag i advent, og han var meget glad og beæret over tilliden, og håber at rigtig mange vil støtte op om landsbylauget og blive medlem. Det er vigtigt for vores lille by, at vi alle hjælper til med at holde den pæn, og et rart sted vi har lyst til

at bo. Udover julehjertet, fik Bestyrelsen et gavekort, så de kan få et lækkert stykke chokolade fra Lene Everts til det næste bestyrelsesmøde.

Tillykke Jens, og tak for initiativet.

Lene Kvist

Jens Holger fik overrakt julehjerte beviset

Wedele's Hus, Udbygade 4
 Gran & gravpynt
 Puder
 Juletrær i potter - juletrær
 Juleblomster & dekorationer
 Filtsko og ting & sager
Åben alle dage 11-17
 50969844/6048 8866
 MobilPay Dankort
Gratis gløgg hver weekend indtil jul!

En vintertravetur i Udby Skov

Det er 11. december og sneen er faldet i landskabet i nat. Det er nogle få plusgrader så sneen vil ikke ligge længe. Jeg skynder mig ud i skoven for at se efter dyrespor i sneen og bare se hvad der dukker op af dyr og andet spændende. På med vandtætte støvler og varmt tøj og en kop varmt at drikke, et vandtæt siddeunderlag, **lidt optænding til et bål ved shelterpladsen** og mobilen klar til at tage billeder. Næsten alle blade er nu faldet af så det er let at spotte fugle og fuglere der i træerne og harer eller rådyr i skovbunden. Skoven er Naturstyrelsens, så alle må gå overalt hele døgnet. Hunden skal dog altid have snor på i Udby Skov.

Jeg går fra Udbyvej og op ad Kirkemosevej og tager en folder over skoven ved den røde pæl lige efter det blå træhus. Jeg fortsætter op ad Kirkemosevej og går først ind i skoven oppe på bakken hvor der står en lille metalpæl og markerer matrikelskellet til det hvide hus. Der er en slået græssti ind i skoven her og jeg når kun næsten forbi de store brombærbuske før jeg hører et rådyr gø inde til venstre. Det har hørt mine fodtrin i den sjappede sne. Fordelen ved at gå i stilhed er at du oplever meget mere dyreliv i skoven. Men dyrene er på vagt, så du skal have øjne og ører med dig. Jeg fortsætter ligeud og pludselig letter en hurtig fugl fra skovbunden og flyver ud lige foran mig og ind i skoven igen og så er den væk. Jeg når at se dens lange næb og er derfor ikke i tvivl, det var en **skovsnepe, jubii**. Prøv at downloade en app der hedder "DOFs fuglebog". Her kan du se, læse om og høre forskellige fugle. Skovsneppen leder her om vinteren efter smådyr i skovbunden med sit lange næb. Jeg husker at HC fortalte om at han en vinter havde været heldig at se en hel flok af skovsnepper lede efter smådyr i kanten af en af

de render i skoven som leder Udby landsbys spildevand og regnvand ud gennem skoven.

Lidt længere fremme ser jeg små **gule skovæbler** som stadig hænger på træerne, det er godt for dyrene som føde. Da skoven blev plantet på markjord i halvfemserne blev der tænkt på at have træer og buske som ville give nødder, frø, bær og frugter til de vilde dyr og til mennesker. Jeg krydser markvejen Bodshøjvej og går videre langs med den smalle græssti, krydser Dirkvej og kommer ind på den grussti som fører hele vejen rundt i både Udby og Stege Skov på en ca. 5km lang rute. Da grusstien er så jævn i overfladen er det lettest at se tydelige dyrespor her.

Nogle hundrede meter længere fremme letter der en skovsnepe mere fra skovbunden til venstre for stien. Det er altså herligt. På højre side af stien går jeg forbi nogle enkeltstående små grantræer og tænker på at det snart er jul og **duften af gran** er skøn. Det er ædelgran der står her, deres nåle stikker ikke og har lyse striber på undersiden. Jeg plejer at lave olier, saft, sirup af kogte nye granskud om foråret. Jeg bider i et par nåle, olien i dem smager af grapefrugt og harpiks. I år vil jeg prøve at lave gran ganache

Efter bakken går jeg væk fra stien

og ind i skoven til højre og ned til en stor gammel pil som står i en lavning sammen med nogle graner. Den er kæmpestor og nogle af dens grene er knækket. Lige et **klatretræ for børn**.

På vej ud til stien igen mod vest kan jeg høre børnestemmer. Jeg er nu ganske tæt på **shelterpladsen Mosehældgård**. Her er der foruden et hyggeligt lille shelter, også et muldtoilet og to bålpladser med borde/bænke sæt og som noget helt særligt drikkevand året rundt. Der er opført et højt insekthotel af frivillige, hvor man fx kan lede efter tegn på redehuller fra vilde bier, men der holder også edderkopper til i hotellet, især på nordsiden. Jeg ser nøje på et edderkoppespind med et helt rundt hul, det er fra en tragtspinder. Disse **edderkopper** sidder på lur og løber ud og fanger de smådyr som forvilder sig ind i nettet. Hvis du er naturnørd eller har børn som spørger hvad er det, hvad er det, så kig ind på denne fantastiske hjemmeside som den dygtige biolog Bjørli Lehrmann har opbygget: www.vestrehus.dk.

(Fortsætter på næste side)

En skovsnepe. Foto: David Manstrup

Forsættelse fra side 7

Langs med p-pladsen er der plantet flere små ”camønøbletræer”, det er træer med lokale æblesorter, og de er plantet af frivillige for at du kan smage dem når du er på tur. Camønoruten går nemlig også igennem Udby skov. Efter et hyggeligt ophold ved bålpladsen går jeg videre ad grusstien og griber en lille tot mos fra skovbunden der og lægger i min lomme. Når jeg kommer hjem vil jeg lægge mosset i lidt lunken vand og kigge efter smådyr med en lup efter en halv times tid.

Jeg krydser Dirkvej og her går stien langs en gammel bevoksning som har opdelt markerne. Her er gammel tjørn og hyld og vilde roser, benved hvis frø på denne tid lyser helt lyserødt og orange, kvalkved med røde bær som fuglene kan spise i løbet af vinteren. Her plejer jeg altid at stå meget stille og bare vente. For der er næsten altid fugle her som viser sig efter nogle minutter. Og det gør de. Først hører jeg lyden af drosselfugle og ser dem flyve omkring i de gamle tjørnetræer, en rødhals flyver lavt i bevoksningen, og en meget lys musvåge kommer plud-

selig hen over stien. Den har ikke set mig, jeg står stille og efter et øjeblik flyver den tilbage over stien. To dompapper kommer også forbi, de lyder altid triste. Jeg kommer til det sted hvor jeg skal bestemme om jeg vil gå til højre og følge stien hen i mod Stege Skov eller gå mod venstre og fortsætte i Udby Skov. Jeg går mod venstre, og snart ser jeg til venstre i vandrenden en lille gruppe af fugle der flyver op. Jeg forstyrrede dem, det er stillitsler, smukke flerfarvede fugle som søger efter næring i koglerne i elletræerne her ved vandrenden. Deres gule farve i vingen er tydelig når de flyver. Og deres lyd er karakteristisk. Jeg står stille nogle minutter for at se om de måske kommer tilbage for at drikke, men det gør de ikke. Her hvor stien drejer brat til venstre står det gamle pæretræ i en jordvold. Når jeg fortsætter til venstre plejede der at være vilde løg og løgkarse at plukke med hjem til æggemaden her hvert forår, men nu har slåenbuske skygget området, så der er ikke mange tilbage. Jeg går videre forbi gården Bodshøjgård som Naturstyrelsen ejer. Lige efter indkørslen til går-

den holder jeg til højre og går ind langs med det lækre brombærrhegn, men stopper da jeg ser et rådyr foran mig som ikke har hørt mig fordi den faldende tøsne larmer i skovbunden. Jeg står stille for ikke at forstyrre det og iagttager at det stille og roligt går ind i skoven. På min højre side går jeg forbi masser af hassel og flere dompapper og jeg ser fårene i folden ved gården, de kigger stille efter mig. Jeg følger sporet mod venstre i sydkanten af skoven hvor markerne er synlige og rammer ridestien med tydelige spor fra heste. Jeg går på nordsiden af en gammel plantage og følger hestestien ud forbi de fantastiske masurbirk. Det er et birketræ som er flerstammet og med knudret barkoverflade. Træet er eftertragtet som skæftetræ for knivfolk. Det er også bare flot at betragte. Jeg kommer ud af skoven igen ved det blå træhus på Kirkemosevej og skynder mig hjem for at lægge mos i lunken vand og finde ud af hvilket liv det gemmer på.

Susanne Rosenild

Skal boligen sælges?

RealMæglerne Ryberg & Thorsbro ApS | Tlf. 7217 0772